

Grunnleggende økonomiforståelse og økonomistyring ***Fundamentals in practical planning and budgetting***

Studiebelastning tilsvarende 7,5 studiepoeng, desentralisert gjennomføring

Studium

Modulbasert mellomlederutdanning

Anbefalt forkunnskapskrav

Erfaringer fra arbeidslivet

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal studenten

- Ha kunnskaper om hva som kjennetegner økonomifaget
- Ha kunnskaper om viktige økonomiske problemstillinger og begreper
- Ha kunnskaper om kostnadsteori og regnskapsteori
- Ha kunnskaper om likheter og forskjeller i styringslogikken i offentlig og privat sektor
- Ha kunnskaper om lovverk og andre rammebetingelser i økonomistyringen
- Ha kunnskaper om bruk av moderne IT-systemer i økonomiforvaltningen
- Kunne reflektere over kjennetegn ved god samhandling mellom linjeavdeling og sentral økonomiavdeling, - fokus på roller og funksjoner mellom linje og stab
- Ha en refleksjon over etiske utfordringer i økonomiforvaltningen med bl.a. fokus på opplevd dilemma mellom faglig og økonomisk ansvarlighet
- Ha en refleksjon over hva det innebærer at en avdelingsleder har økonomiansvar
- Ha en refleksjon over internt samarbeid på avdeling med involvering og ansvarliggjøring av medarbeidere i økonomiarbeidet
- Ha ferdigheter i praktisk planlegging på avdelingsplan knyttet til mål og strategier på kort (årsbasis) og på lang sikt (strategisk)
- Ha ferdigheter i utforming av aktivitetsplan som grunnlag for oppsetting av årsbudsjett
- Ha ferdigheter i oppsetting budsjett og oppfølging av årsbudsjettet gjennom planperioden
- Ha ferdigheter i resultatvurdering med grunnlag i årsregnskap og årsbudsjett

Kort innholdsbeskrivelse

Kurset retter seg mot ledere med økonomiansvar i privat og offentlig sektor. Fokuset i undervisningen vil i hovedsak være knyttet til mellomleders økonomiansvar. Etter fullført kurs skal studenten ha tilegnet seg generell økonomiforståelse. Det innebærer at studenten skal ha kunnskap om sentrale problemstillinger og viktige økonomibegreper knyttet til økonomistyring på avdelingsnivå i en organisasjon. Sammenhengen mellom overordnede strategiske planer og praktisk årsplanlegging i henhold til målstyringsprinsippet vil inngå som en viktig del av kurset. Studenten være i stand til å sette opp et årsbudsjett og følge opp dette budsjettet gjennom budsjettperioden med etterfølgende resultatvurdering knyttet til forståelsen av et enkelt årsregnskap. Det interne samspillet mellom leder og involvering og ansvarliggjøring av medarbeidere på avdelingsplan vil være et viktig fokus. Studenten skal ha utviklet tilstrekkelige ferdigheter til å føre en meningsfylt dialog med fagekspertes i økonomiavdelingen. Etisk ansvarlighet og ærlighet i omgang med økonomiske ressurser er et bærende verdigrunnlag gjennom hele kurset.

Aktuelle delemner

Allment

- Hovedproblemstillinger i økonomifaget
- Særskilte utfordringer når det gjelder økonomistyring i offentlig og privat virksomhet
- Økonomistyring i forhold til gjeldende lov- og regelverk
- Etikk og økonomi, etiske dilemma knyttet til økonomistyring og kunde- og brukerbehov
- Moderne datasystemer brukt i økonomistyringen
- Økonomistyring i et fremtidsperspektiv

Leder- og medarbeiderperspektiv

- Linjelederansvar og interessentmodellen, samarbeid med økonomiavdelingen
- Ansvarliggjøring av medarbeidere for økonomisk resultat
- Målrettet og systematisk økonomiarbeid på avdelingsplan
- Sammenhengen mellom planlegging og budsjettering og involvering av ansatte med fokus på deltagelse og prosess, målstyring og balansert målstyring

Særskilte økonomiske temaer

- Sentrale økonomibegreper, særskilt fokus på effektivitet og produktivitet
- Grunnleggende kostnadsteori og regnskapsteori
- Bilagsflyt, årsoppgjør med fokus på resultatregnskap og balansekonto
- Budsjettering og budsjetteringsprinsipper
- Likviditetsstyring, investering, kapitalbehov og finansiering
- Kalkulasjon og kalkulasjonsprinsipper

Målgruppe

Aktuelle kursdeltagere er ledere i privat og offentlig sektor samt frivillige organisasjoner som ønsker å formalisere sin lederkompetanse. Kurset retter seg også mot medarbeidere som ønsker å gå inn i lederstillinger.

Undervisning

Det aktuelle fagstoffet vil bli gjennomgått som kateterforelesning og drøftet i plenumsdiskusjoner. Gruppearbeid inngår også som en sentral del av læringsprosessen. Det vil bli presentert konkrete cases som bidrar til å belyse viktige organisasjonsforhold og forhold knyttet til lederrollen. Til grunn for undervisningen vil det også være utarbeidet nyttige og pedagogiske eksempler på regnskap og budsjett.

Arbeidsformer

Studentenes tilegnelse av stoffet vil skje ved deltagelse i klasseplenum, frivillige kollokviegrupper, selvstudium inkl. nettsøk og ved nettveiledning. Nettveiledning skjer ved at studentene ut fra eget behov kontakter nettveileder. Som et arbeidskrav inngår også en hjemmeoppgave med bestått – ikke bestått.

Eksamen

Evaluering av læringseffekt og modning av fagstoffet skjer ved to-dagers hjemmeeksamen med oppgitt oppgave bestående av a) en teoridel og b) et mini-case. Besvarelsen foretas enkeltvis eller i grupper på to eller tre studenter. Bokstavkarakterer A – F, der F betyr ikke bestått.

Pensumlitteratur

Tor Busch, Erik Johnsen og Jan Ole Vanebo (2009). Økonomistyring, 4. utgave. Oslo: Universitetsforlaget.

Mette Holan og Per Høiseth (2010). Økonomistyring 2. utgave. Oslo: NKI-forlaget

Fyldig og praktisk kompendium

Pris:

Kurset koster 2600 kroner for de to første kursdagen. De to siste dagene koster så 2100 kroner. Om man ønsker å ta eksamen i tillegg koster dette 1200 kroner. For leie av lokaler, bevertning osv påløper en dagpakkepris på kr. 595,- kroner pr. kursdag som i sin helhet går til å dekke dette til konferansestedet.

Påmelding:

For å melde deg på kurset send en E-post til kjaerre@online.no der du inkluderer Navn, Adresse, Telefonnummer, Fakturaadresse og en E-post vi kan få tak i deg på.

For nærmere opplysninger, kontakt:

KLM-Lahnstein A/S v/Jan Harald Kjærre Storgaten 13 A 4550 Farsund, Mobil: 90 09 84 60
E-post: kjaerre@online.no eller jan.harald@klm-lahnstein.com